

Prædiken 5.s.e.påske 26.5.2019 kl. 10.

evangelium: Johannes 16, 23b-28

Når vi beder vi om noget, viser vi, hvem vi selv er.

Både når vi beder et andet menneske om noget eller når vi beder til Gud.

Hvis jeg sidder i min stol, og har siddet der godt og længe og har ladet de andre sørge for mad og oprydning –og så beder om en kop kaffe, ja, så har jeg vist mig fra den side, hvor jeg synes, jeg ikke selv skal have noget besvær, - men det kan de andre have.

Hvis jeg beder om hjælp til at få snøret mine sko, for jeg kan ikke selv nå ned eller mine hænder er kroget af sygdom – eller jeg er for lille og har ikke lært det endnu, ja, så viser jeg, hvem jeg selv er: én, der ikke kan noget ganske almindeligt og derfor bliver nødt til at bede om hjælp. Og jeg viser, at jeg er klar over, at noget kan jeg selv, og andet har jeg brug for andre til at hjælpe mig med.

Hvis jeg beder om et kys eller siger 'tag min hånd' - og begge dele måske mere som en gestus end med ord- så viser jeg mig selv som een, der elsker en anden og ønsker nærhed.

Hvis jeg beder Gud om at slå mine fjender ned og værne mig mod de hadefulde og bevare mit lille land mod de store farlige, så viser jeg mig som en person, der ikke ser min egen andel i det, der foregår, og som tror, at Gud er en magt, der kun er på min side og ikke Gud for alle på jorden. Og det sang Bob Dylan SÅ godt om i sangen ” With God on our side”.

Hvis jeg beder Gud om fred i verden eller om mere lighed i verden, ja, så virker det nok noget ukonkret og temmelig vidtfavnende, men samtidig viser jeg, hvordan min tillid til Gud ser ud: at det er fredens Gud. Og hvis jeg så i min bøn finder ord for, hvad jeg selv kunne gøre – altså lader tiden hjælpe mig under bønnen til at finde tanker og ord frem - så viser jeg også den side af mig selv, hvor Gud ikke kun er en magisk magt, der sørger for det, vi ikke selv kan klare. Men at også jeg selv i mit forhold til andre kan skabe med.

Og endelig: hvis jeg beder: ”hjælp os” når en ven og elsket bliver alvorligt syg, så viser jeg – uden at tænke nærmere over det måske – at der er noget, der er langt større end øjet rækker og end vores egen formåen rækker, - og at det er en godhed, og derfor tør jeg lægge min angst og sorg over i Guds hænder.

Når vi beder, viser vi, hvem vi selv er.

Når vi beder, viser vi også, hvem den anden er. Den anden kan få lov til at træde frem.

Både træde frem, som den, vi tror, den anden er. Men også få lov til at træde frem, som den anden *virkelig* er.

Jeg tager lige den med kaffen igen: hvis nu den, der har løbet rundt og sørget for mad og hygge til andre og jeg så spørger: ”vil du komme med en kop kaffe?” ja, så viser jeg, at jeg nærmest anser den anden som en tjener for mine behov. Hvis denne anden, så siger: ”jo nu skal jeg komme med den” – så er det stor venlighed. Og hvis denne anden så tilføjer: ”tror du, du kan drikke den selv ?” – så er der kontakt. For så griner

man måske og jeg får en chance for at indse: ”rejs dig dog selv, søster”. Og den anden får vist: ”jeg er ikke ansat som din stuepige.”

Når vi beder viser vi, hvem den anden er.

Vi giver den anden mulighed for at vise, hvem han og hun er.

”Vil du snøre mine sko?” - om man er gammel eller bare for lille til det: man lader den, man spørger, vise at de vil hjælpe. Man viser en tillid ved at bede om hjælp, for man viser jo: ”du er en, jeg tror på.”

Hver eneste dag og hele tiden – næsten - er det, vi siger til hinanden i hverdagen fyldt af bøn: ”Vil du række mig?” ”Hvad koster det?” ”Henter du mig?” ”Skal jeg hente dig?” ”Kom og spis!” Små sætninger, som HVIS den anden IKKE svarer eller siger: ”nej jeg gider ikke”, så opdager vi, at det egentlig var noget, jeg spurgte og bad om.

Det var IKKE en ordre, det var IKKE en konstatering, men det var en slags bøn.

Nemlig den slags ord, som vi forbinder os med hinanden med, hele tiden. ”Vil du have et glas vand?” ”En kop kaffe?” – små opfordringer, måske, men faktisk en slags bøn, fordi man tilbyder noget, og håber at blive hørt og få et svar; enten et ja-tak eller et nej-tak.

Når vi beder, lader vi den anden vise, hvem han og hun er.

Et eksempel til fra hverdagen: ”Skal vi være gode venner?” - det er en bøn, der siger: ”du er så meget værd for mig, jeg kan ikke undvære dig som ven, - jeg regner dig for ærlig og stoler på dig, så derfor: skal vi ikke være gode venner?” Det er ikke bare en opfordring, - det er en bøn.

Når vi beder til Gud, lader vi Gud vise, hvordan Gud er. ”Hjælp mig, jeg ved ikke mine levende råd. Hjælp os, for det her kan vi ikke magte. Træd til. Træd frem som støtte, tryghed, fred.”

Det er ord, der ikke binder den anden, ord, der ikke binder Gud til noget ganske bestemt. Det kan godt være, at der i bønnen ligger et ønske om ”lad den syge blive rask” – men der sagtens ligge sammen med: ”hvordan det end går, så vær ved vores side og hjælp os til det, der kommer.”

Når vi beder, lader vi Gud vise, hvordan Gud er. Vi giver vores tillid ord og tanker. Og tid.

Og nu til det stik modsatte: når vi IKKE beder, viser vi IKKE os selv frem, - hvem vi selv er. OG vi lader heller IKKE den anden vise, hvem han og hun er. Eller når det er bøn til Gud, hvordan Gud er.

Hvis nu vi IKKE beder, - hverken beder et andet menneske om noget eller beder til Gud, så dækker vi os til. For det, vi lader andre se, er: ”jeg kan selv”. ”Jeg har ikke brug for andre”. ”Jeg ved, jeg skal klare mig selv”. ”Mit liv har lært mig, at jeg ikke kan stole på andre end mig selv”. - Ja, det er ovre fra den dystre side af livet, jeg henter disse ting. Det kunne også se lidt ’blødere’ ud – lidt pænere à la : ”jeg synes ikke, jeg kan være bekendt at spørge”. ”De har jo nok så meget andet, de skal”. Og i forhold til Gud: ”Gud kender mig og ved hvad jeg ønsker, så det behøves jeg ikke besvare ham med. Og er Gud overhovedet én, der ser hver enkelt? og: mange andre har det jo værre end mig, så jeg vil ikke besvare Gud med alle mine tanker, bekvæbelselser og bekymringer og sorger. Og hvad vil Gud dog ikke tro om mig.....”

Der er mange forskellige begrundelser, vi kan gå og tumle med for IKKE at bede nogen om noget. Hverken et andet menneske eller Gud.

Og når vi ikke beder nogen om noget, så giver vi ikke denne anden en mulighed for at vise, hvad de vil, hvem de er, hvordan de gerne vil være i det forhold, man har sammen.

Man har egentlig sat sig et urørligt sted, når man ikke vil bede nogen om noget. For måske sidder man og forventer: at det må de da kunne forstå. Det må de da kunne indse. Det må de kunne se. Både mennesker og Gud: hvad det er jeg længes efter, ønsker og beder om i mit stille sind...

Men når man ikke siger noget om det, ja, så bliver der ingen relation, intet forhold. Så skal den anden gætte sig til, hvad man vil. På sådan et urørligt sted, hvor man ikke beder nogen om noget, der kan man ikke få et nej. Man kan heller ikke få et ja, for man indbød ikke til det. Man lod ikke den anden komme til. På det urørlige sted er der kun een selv og ens forventning til andre – og så kan man sidde der i sin egen stolthed. Og måske endda blive skuffet, for det blev ikke, som man havde forventet. Når vi ikke beder, når vi ikke beder nogen om noget, hverken Gud eller mennesker, så lukker vi af for samtalen og for forholdet. Der kommer en stumhed, hvor gættet sætter ind, - og man kan så sidde og tolke inde i sine egne snirklede tankebaner.

Det er med vilje, at jeg har talt om bøn som både de daglige ting, vi beder hinanden om og det vi beder til Gud om. Det er med vilje. For begge slags bøn har det samme sprog. Nemlig en henvendelse.

Man henvender sig, fordi man har tillid. Og omvendt: den tillid man er omfavnet af, gør, at vi tør henvende os.

Måske er det nogen gange bare med et suk. Et lille suk, -hvor man lige puster ud, - viser man er lidt overvældet og beder om, at en anden ser og hører det. Eller det tunge suk, hvor den sørgende sidder og ikke har ord for sin sorg; her er den sørgendes suk også en bøn. ”Se min elende, trøst mig, hjælp mig. For, for tiden er jeg overvældet. Og jeg ved ikke hvornår det bliver overkommeligt igen”. Et suk er også en bøn.

Men, vi ved, at der skal mere til imellem os, end de ordløse suk og gestus. Der skal ord på det, vi beder om. Beder hinanden om og beder Gud om. For det er den måde forholdet træder frem på, og det, det lever af. Her viser vi os selv frem og lader den anden komme til.

Og derfor er bøn kærlighedens sprog.

Vi viser nemlig hvem vi selv er og hvad vi har tillid til. Og vi lader den anden vise, hvad han, hun eller Gud vil - og har tillid til.

Tillid og det at bede er to sider af samme mønt. Vi beder, fordi vi har tillid. Og mens vi beder, opdager vi, hvad vi har tillid til og lader den anden komme til og vise hvordan.

Martin Luther kaldte bøn for troens åndedræt. Her får vores tillid luft - og vi får ilt og næring. Amen.